

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΑΧΜΕΤ ΟΥΜΙΤ

«Η Τουρκία δεν καταστάλαξε ποτέ»

Ενας από τους πιο δημοφιλείς τούρκους συγγραφείς βρέθηκε πρόσφατα στην Αθήνα καθ' οδόν προς τη Θεσσαλονίκη, πόλη που θα είναι η πρωταγωνίστρια του επόμενου βιβλίου του

«Στην αρχή ήμασταν 40, γρήγορα γίναμε 4.500 και στο τέλος 10 εκατομμύρια. Δυστυχώς σκοτώθηκαν άνθρωποι, άλλοι τραυματίστηκαν και έμειναν ανάπηροι, στο τέλος όμως η κυβέρνηση δεν κατάφερε να καταστρέψει το πάρκο Γκεζί, κέρδισε ο λαός. Αυτό μας κάνει να ελπίζουμε» λέει Αχμέτ Ουμίτ αναφερόμενος στο μεγαλύτερο κύμα διαμαρτυρίας στη σύγχρονη τουρκική ιστορία που άρχισε πριν από έναν χρόνο στην Πλατεία Ταξίμ, μόλις 300 μέτρα από το γραφείο του. Αφορμή για τις διαδηλώσεις στάθηκε η πρόθεση της κυβέρνησης να κοπούν δέντρα ώστε ένα μέρος του πάρκου Γκεζί να μετατραπεί σε εμπορικό κέντρο. Η φετινή επέτειος των διαδηλώσεων στις 29 Μαΐου συνέπεσε με την 561η επέτειο της Αλώσης της Πόλης από τον Μωάμεθ Β' τον Πορθητή.

«Η Τουρκία είναι μια χώρα που ζει διαρκώς ταραχές. Από το τέλος της οθωμανικής περιόδου και μετά, η κοινωνία δεν έχει κατασταλά-

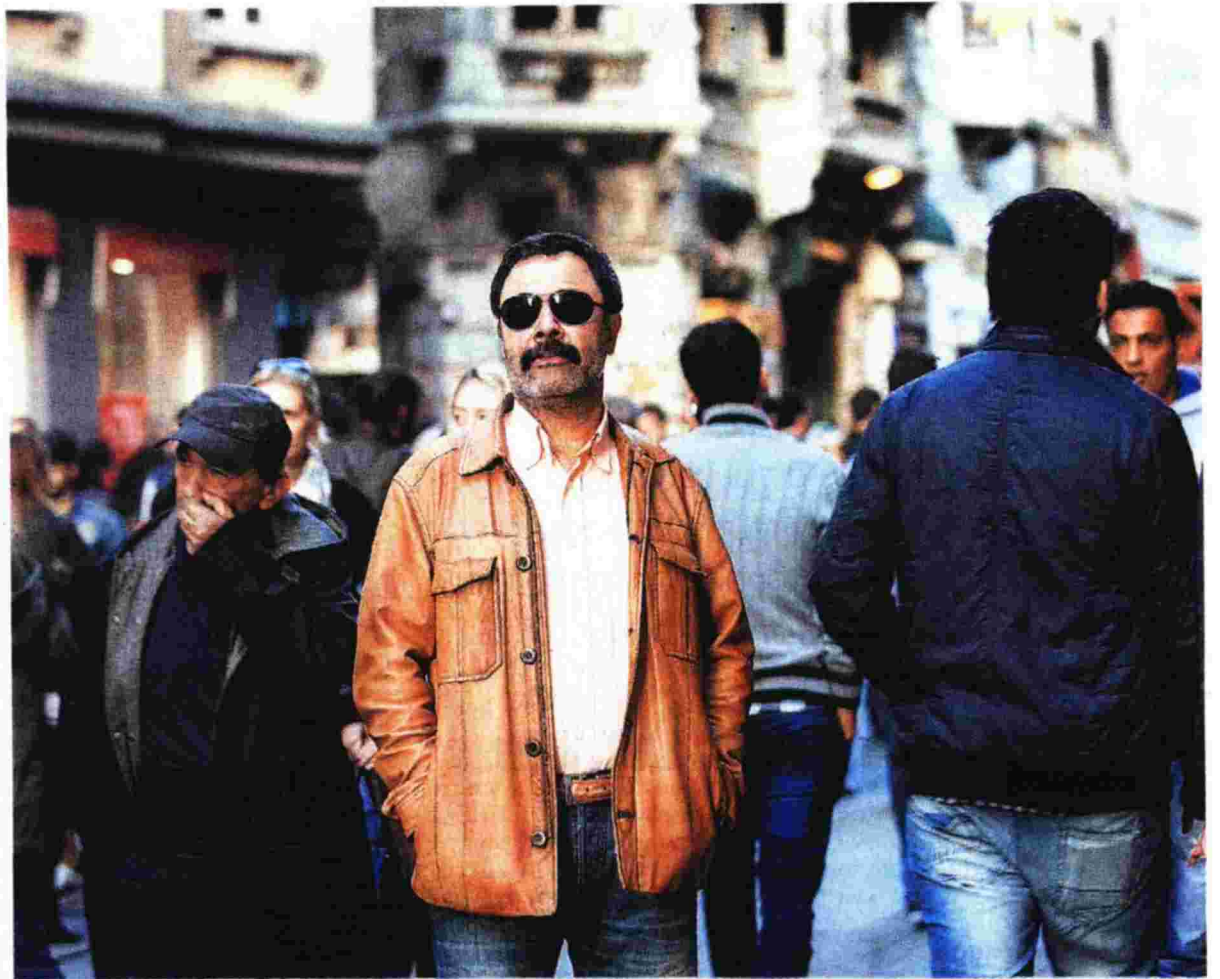
ξει. Το 1453 ο Πορθητής είχε πολύ διαφορετικές απόψεις από όσους διοικούν σήμερα την Τουρκία. Και θα εναντιωνόταν ιδιαίτερα στο να κοπούν τα δέντρα στο Γκεζί. Ήξερε πόσο διαφορετική πόλη ήταν η Κωνσταντινούπολη ή Ισταμπούλ, πράγμα που δυστυχώς δεν αντιλαμβάνονται οι σημερινοί κυβερνώντες. Το πράσινο είναι πολύ περιορισμένο κι εμείς θελήσαμε να το προστατεύσουμε. Δυστυχώς η κυβέρνηση μας αντιμετώπισε με πολύ σκληρό τρόπο» λέει ο συγγραφέας των βιβλίων «Μνήμες της Κωνσταντινούπολης» και «Πύλη του Δερβίση» που κυκλοφόρησαν πρόσφατα από τις εκδόσεις Πατάκη, ενώ παλιότερα εκδόθηκαν στα ελληνικά άλλα τρία από τα συνολικά 21 βιβλία του, «Η ραψωδία του Πέρα» (Κέδρος), «Εγκλήματα με ονομασία προέλευσης» και «Ομίκλη και νύχτα» (Ωκεανίδα).

Γράφει η Κική Τριανταφύλλι

του Δερβίση» που κυκλοφόρησαν πρόσφατα από τις εκδόσεις Πατάκη, ενώ παλιότερα εκδόθηκαν στα ελληνικά άλλα τρία από τα συνολικά 21 βιβλία του, «Η ραψωδία του Πέρα» (Κέδρος), «Εγκλήματα με ονομασία προέλευσης» και «Ομίκλη και νύχτα» (Ωκεανίδα).

Τον συναντήσαμε μαζί με τον μεταφραστή του Θάνο Ζαράγκαλη στην Αθήνα, λίγο πριν αναχωρήσει για τη Θεσσαλονίκη, η οποία θα πρωταγωνιστεί στο επόμενο μυθιστόρημά του. Ποιος είναι ο Αχμέτ Ουμίτ; Πρώην μέλος του κομμουνιστικού κόμματος, σπούδασε Δημόσια Διοίκηση στο Πανεπιστήμιο του Μαρμαρά και Πολιτικές Επιστήμες στη Μόσχα. Τι έχει μείνει από εκείνη την εποχή; Πώς και γιατί άλλαξαν οι πολιτικές του απόψεις; «Ήμουν 14 ετών όταν πήρα μέρος στο αριστερό κίνημα. Αριστερό με έκανε η συνειδησή μου, δεν ήθελα να καταπιέζονται οι άνθρωποι για τη γλώσσα, τη θρησκεία ή την εθνικότητά τους. Ήθελα να μην υπάρχει φτώχεια, όμως η ιδέα που υποστήριζα ήταν αυταρχική, δεν έδινε λόγο σε άλλες ιδέες. Και τώρα ορίζω τον εαυτό μου ως αριστερό, όμως από την πλευρά της ελευθερίας, της δη-

Ο 54χρονος τούρκος συγγραφέας Αχμέτ Ουμίτ, ιδιαίτερα δημοφιλής στην Τουρκία και φίλος του ελληνικού πολιτισμού, σε φωτογραφία του στη Λεωφόρο Ιστικλάλ, κοντά στην Πλατεία Ταξίμ, όπου βρίσκεται και το γραφείο του

«Οι πιο κοντινοί μου φίλοι είναι Έλληνες»

Σαίξπηρ, Ντοστογιέφσκι και Καζαντζάκης είναι οι συγγραφείς που τον έχουν επηρεάσει περισσότερο και ο «Τελευταίος Πειρασμός» ένα από τα πιο αγαπημένα βιβλία του Αχμέτ Ουμίτ. Όταν σπούδαζε στη Μόσχα, οι πιο κοντινοί φίλοι του ήταν Έλληνες, το ίδιο και τώρα που ζει στην Πόλη. Θα 'θελε να μάθει ελληνικά για να μπορεί να διαβάσει τις αρχαίες επιγραφές που βλέπει τριγυρίζοντας στην Πόλη και την Ανατολία: «Για να κατανοήσει κανείς την κουλτούρα της Ανατολίας θα πρέπει πρώτα να γνωρίσει τον ελληνικό πολιτισμό» λέει. Γιατί γράφει; «Νιώθω πλήξη με τη ζωή. Όταν γράφω έχω την εντύπωση ότι είμαι ένας διαφορετικός άνθρωπος που ζει διαφορετικές ζωές. Είναι σαν να ξεπερνάς τα όρια που σου βάζει η ζωή. Μια ωραία πλευρά του γραψίματος είναι να δημιουργείς έναν νέο χαρακτήρα. Και το πιο απολαυστικό ταξίδι είναι το ταξίδι που κάνεις στην ψυχή σου». Ενας από τους χαρακτήρες που επαναλαμβάνεται σε πέντε από τα δεκατρία ιστορικά-αστυνομικά μυθιστορήματά του είναι ο αστυνόμος Νεβζάτ. «Τον χρησιμοποιώ όταν έχω ένα θέμα με ευρεία πλοκή και δεν θέλω να χάνω χρόνο περιγράφοντας έναν νέο ήρωα» λέει για τον ήρωά του που, μάλιστα, ερωτεύεται την Ευγενία, μια ελληνίδα μαγειρίσσα.

μοκρατίας, όπου μπορεί να αποφασίζει η πλειοψηφία» απαντάει ο Ουμίτ που έχει εξιστορήσει τις μοσχοβίτικες εμπειρίες του στο μυθιστόρημα «Μυρωδιά του Χιονιού».

Γεννήθηκε το 1960 στο Γκαζιάντεπ, πόλη που φημίζεται για την κουζίνα της - ένα μείγμα τουρκικών, ελληνικών, αρμενικών και αραβικών

επιρροών - και το ετήσιο γαστρονομικό φεστιβάλ στο οποίο συμμετέχει πάντα ο συγγραφέας. Γιατί αγαπάει το καλό φαγητό, το ρακί και το κρασί που παράγεται στους αμπελώνες της Καππαδοκίας. Και του αρέσει να μαγειρεύει για τους φίλους του. Κεμπάπ, τσι κιοφτέ (πλιγούρι και ωμός κιμάς «ψήνονται» με τα μπαχαρικά

και τη θερμοκρασία των χεριών στο πλάσιμο), αλί ναζίκ (μελιτζάνες με γιαούρτι, σκόρδο και κιμά). Ο Ουμίτ είναι μέλος μιας μεγάλης οικογένειας που αριθμεί 50 μέλη. Έχει επτά αδέρφια και στις γιορτές, όταν μαζεύονται στο Γκαζιάντεπ γύρω από τη 94χρονη μητέρα τους γίνεται «ένα μεγάλο συμπόσιο, μια πραγματική πανδαισία».

Στο βιβλίο του «Δολοφονίες με ονομασίες προέλευσης» μάλιστα περιγράφει και συνταγές. «Για να εξηγήσεις τον πολιτισμό μιας χώρας πρέπει οπωσδήποτε να ξεκινήσεις από το φαγητό. Για να περιγράψεις έναν χαρακτήρα πρέπει να αναφερθείς οπωσδήποτε στη σχέση του με το φαγητό. Με τις συνταγές τα μυθιστορήματά μου γίνονται πιο νόστιμα» λέει ο Ουμίτ και φαίνεται ότι οι αναγνώστες του συμφωνούν. Μέσα σε έναν χρόνο υπέγραψε 50.000 βιβλία! και στην Τουρκία έχουν πουληθεί τρία εκατομμύρια αντίτυπα.

Πού αποδίδει την επιτυχία του; «Γράφω σε καθαρή τουρκική γλώσσα. Δυνατές ιστορίες με δυνατούς χαρακτήρες. Με ενδιαφέρει ο άνθρωπος. Πίσω από τη μυθοπλασία υπάρχει ιστορική, ψυχολογική και κοινωνιολογική έρευνα. Επίσης, ο αναγνώστης έχει την ευκαιρία να χρησιμοποιήσει την ευφυΐα του για να λύσει ένα μεγάλο αίνιγμα. Διασκεδάζει, μαθαίνει και έρχεται αντιμέτωπος με τη δική του ψυχή».

Ahmet Umit

Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΔΕΡΒΙΣΗ

ΜΤΦ. ΘΑΝΟΣ ΖΑΡΑΓΚΑΛΗΣ, ΕΚΔ. ΠΑΤΑΚΗΣ, ΣΕΛ. 526, ΤΙΜΗ: 18,70 ΕΥΡΩ